

MAGYAR KURIR

Indült Bétsből, Pénteken Mártzius' 7-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' Régens Princz megtámadtatásának környüállásait még undorítóbb szinbe öltözteti az, a' mi a' Scott Tamás ellen előállott tanúk' vallástételeikből kinyilatkozott; hogy t. i. kromplival is hajgáltak legyen a' Régens-Princz hintaja után; mely környüállást felettebb veszedelmesnek találta lenni Hicks nevű politziai ítélő bíró, azt jegyezvén meg rolla, hogy az szántszándékkal elkövetett bünös tselekedet; mivelhogy az, a' ki azt elkövette, kétség kívül már a' mikor kiment a' házából, tett ezen szánbékkel kromplit a' zsebjebe. A' mi őtet magát Scott Tamást illeti, felőle a' Gifford nevű egygyik politziai bíró közelébből tudakozódván, 's mindennütt reá nézve kedvező hírt hallván, tsakugyan szabadon elbotsáttatott, azzal a' megintéssel, hogy ezentúl jobban magára vigyázzon.

Politikai büntétel gyanúságából a' mult hónap 9-dikén elfogattatott személyek közül, a' kemény megvizgáltatások 's vallatások után, négyen úgy mint Watson az öreg, Preston, Hooper, és Keene (más névvel Keenes is), 14-dikén estvéli hatodfél órakor Towerbe, a' szokásban lévő mód szerint elvitettek, és kiki egy különös tömlőtbe zárattak bé, mivelhogy reájok megbizonyosodott az, hogy a' Felség ellen való bűnt elkövettek légyen.

Szombaton, Febr. 8-kán estve elérkezvén Hunt a' legutóbbi Spafieldi gyűlésnek kedvéért Londonba, bé akart az úgy nevezett britannus vendégfogadóba szállani, de a' vendégfogadós ilyen vendégek eránt nem igen jó szívet viseltetvén, azt mondá nékie, hogy ő nálla üres szoba nintsen. Erre Hunt feltűzesedvén gazembernek nevezte a' vendégfogadóst, 's azonkívül keményen meljbe döfte. Az így megbántatott Morley nevű vendégfogadós azt mondá nékie, hogy ha ezt eránta még egyszer meri megpróbálni, hogy keményen meg fogja zsákolni. Végtére mind ketten ökölre hitták egymást. Harmadnapon, úgy mint 13-dikán, a' megegyezés szerint, megjelenik Morley egy izmos secundánsával a' kiszabott helyen. Hunt is elő állott a' maga Cobbett nevű barátjával; de Cobbett azonnal elejít vette a' vivásnak, mivelhogy kinyilatkoztatta, hogy az ő nemes gondolkodású barátjának örök gyalázatjára szolgálni fogna az, ha ő a' maga előkelő politikai híret nevé meg molskolná az által, hogy egy oly a' nép' seprejiből támadt, kortsmáros bohóval fogna öklöt verni. Legyalázzván mind ketten magokat, Hunt a' barátjával egygyütt; a' Morley és a' vele lévő k' katzagások között, a' tsakta piatztot oda hagyta.

A' M. Kurir 16. Dar. 121-dik lapján említénk előre, hogy a' Spafielden Febr. 10-én tartandó népgyűlés alkalmatosságával előfordúlható akárminémű rena-

detlenségeknek meggátoltathatására minden szükséges előre való vigyázások megtették legyen. Tartatott is az ugyan a nevezett napon, 's mintegy 6000 emberből állott, a' midőn Hunt egy órakeré megérkezett, 's az ő javallására Clarke nevezetett ki a' gyűlés előülőjének, Hunt kijelentette, hogy a' gyűlés kérelemlevele, Sussex herczeg annak benyújtását magára vállalni nem akarván, a' Parlamentum felső házába nem juthatott, hanem hogy Lord Folkestone az alsó házzal való közlés végett, (melly 11-dikén valóban meg is esett) azt elfogadta. Felette hosszas beszéde után, némelly javallásokat a' parlamentumi választásokra és közönséges választói jusra nézve elfogadván a' sokaság, elosztott; sokan Hunt' elkérésére mentek; a' tsendességnek legkisebb megzavarása nélkül; minthogy az öreg Watson, Preston, Evans és több mások' elfogattatások fülibe menvén a' népnek, azt az előre való vigyázásbeli készüléteknek megtétetetésével egygyütt annyira eltsüggesztette, hogy valamely zenehonát elkezdni eszibe sem jutott egyiknek is.

Minthogy azok a' számtalan sok a' Parlamentum reformáltatásáról szóló kérelemlevelek közül, legtöbbször a' közönséges voksolásbeli jussal, és eztendeig tartó parlamentumokat, kívánnyák; arra való nézve, minekutánna az alsó háznak Jan. 31-dikén tartott ülésében Lord Cochrane és Sir Francis Burrett igen sok efféle foglalatú kéréslevelet benyújtottak volna, Brougham, a' ki egy határozatos orátor az ellenkezők részén, felállván, ilyen beszédre fakadott: „Ennyi sokféle kérelem kényszerítenek engem' arra, hogy néhány megjegyzéseket tegyek az azokban találtató illetlen és veszedelmes principiumokra nézve, és hogy figyelmetessé tegyem a' Parlamentumot és egész Országot azon nevetséges meseterkedésekre avagy szántsámdé-"

kal munkába vett tsábitásokra, a' mellyek ezen kérelemeknek fundamentumai. Tisztelek 's betsütök en sokakat ezen kérelemek' készítőik közül; 's nem is tagadom, hogy sokaknak a' leg jobb szándékjok legyen, sőt a' hibáik alól is kész vagyok feloldani őket; de tudom bizonyosan, hogy ők azokat a' kérelemleveleket, mellyekre a' neveiketirták, se' meg nem olvasták soha, sem azokat és következéseiket meg nem fontolták. Nyomorúság viszi őket arra, — 's ha az ebből való kimenekedésre valómi útat keresnek, a' tsalárd emberek azt mondják nekik, hogy egyedül a' minden esztenbőben változó parlamentumok, és közvoksolásbeli juss által ezen tészt elérhetik. Az olyan írásoknak e' házban a' megvisszálásra való elővetetéseket éppen nem ellenzem, de azt nem szívelhetem, hogy az Hazájok historiájában olvasott 's nem tudatlan emberek, a' kik tselekedeteiket mindenkor előre megszokták józanúl gondolni, arra tudnak vetemedni, hogy a' tudatlan 's minden pallérozódás nélkül szűkölködő embereket felingerlik arra, hogy ők a' közönséges voksolásbeli jussnak, mint valamely velek egygyütt született jussnak behozattatását sürgessék, azt, mint személyes szabadságokat, vagy vagyoni-jok bátorságát, és mint egy elveszthetetlen jussal egy Britannusnak, úgy nézzék; és hogy éppen ezen jussért az ő Eleik tulajdon véreket is kiontották volna, (halljuk! halljuk!). Az olyan emberek, kik illyeneket a' nép közt elterjesztnek, tudják-meg, hogy a' beszédjeik tsupa tsábitások. En a' hazám historiájában nem járattan létemre, soha egy Anglus Historicusban vagy más akárminémű a' Constitutionkat érdeklő munkában nem olvastam azt, hogy Eleink a' közönséges voksolásbeli jussért hartzoltak és véreket kiontották volna, (halljuk!); sem pedig, hogy a' korona és nép között, a' János és I. Károly Királyok alatt előfordult tetemes egyenletlenkedésekben, valaha ezen politi-

kai principiumok mellé állottak volna a' mi egyenes szívű 's derék hazafiai indulatú Eleink. Az elsőbb esetben annyira távol voltak ők egy közönséges, vagy a' az esztendőt meghalladottakra is kiterjeszhető voksolásbeli jussnak behoztatásától, hogy a' népnek nagyobb része éppen semmi, vagy pedig tsupán csak mint a' földes Urának tulajdona, afféle képviselői jussal bírt, melly a' mi időnkbelihez éppen nem hasonló. Akkori időben ők valósággal a' leggyalázatosabb rabszolgaságban éltek, 's inkább csak mint valami oktalan állatokkal, mintsem politikai justariások' elfogadására alkalmas teremtésekkel, éltek velek. (Halljuk! halljuk!). Azok, a' kik a' közönséges voksolásbeli juss' behoztatását predikálják, bizonyosan tudják ezeket a' dolgokat, 's abból világosan láthatni, hogy ők a' magokban bizakodó tisztelőiket, kész akarattal rossz útra akarják vezetni. Azomban, ámbár a' népmostanság keringős útra vitetik is, de azért még is szükséges az ő indulatoskodásai eránt kegyességgel viseltetni, 's az ő vélekedéseinek hibás voltát jóval megmutatni. A' helyett, hogy a' Parlamentum kapui a' közönséges gyűléseknek sok kérés irásaik elől elzáródnak, és hogy az efféle öszszgyülekezések a' további kérelem levelek készítéseknél kemény intézetek által megakadályoztatnak; inkább hathatos okadások által a' dolgok igazi voltáról meg kellene őket győzni, úgy talám az ő felhevült indulatjuk könnyebben lecsendesedne, és a' jó rend visszaállításából, a' constitutióbeli szabadságra nézve véghetetlen haszon következhetne."

Febr. 5-ikén választottak mind a' két házakban azon titkos biztosság' tagjai, melly a' közönséges tsendességet megháborítható öszszgyülekezések papírosainak megvizsgálására, a' Régens Prineneznek Februarius' 3-án, a' Parlamentum mind a' két házaihoz küldött irásának következtében (Lásd M. Kur. 15. Dar.) meghatározottat. Ezen biz-

tosság a' Parlamentum' felső házában tízenegy, az alsóban huszonegy személyekből áll. Ezen választásnak vége lévén a' felső házban, bejőve Lord Exmouth pompás formaruhájában, kinek a' Lord-Cancellarius megköszönte azon ház nevében, az ő, az Algírja ellen, Angliára oly fényes kimenetellel vezérelt expeditzióban kimutatott vitéz bátorságát. Mellyre megfelelően Lord Exmouth, azon hadi munkának ditsósságát Sir Dav. Milnénék; a' maga kapitányainak, tisztjeinek, nemkülömben a' Belga Admirálnak Capellennek, mint egy a' hosszas tapasztalások által megkülönböztetett hadi tisztuek is, mind a' két hajó sereggel egyetemben, tulajdonította.

Spanyol Amerika.

Egy Kadikszi kereskedő hához Mexicoból megérkezett, 's Augustus' utolján 1816-ban költ levelek, nem igen jó hírt hoztak onnét. Mivel azoknak foglalata szerint, napról napra mind inkább nevedett az insurgensek vakmerő bátorságok; a' hegyekben lévő barlangokban ólálkodván, onnét gyakrabban kirohannak; 's a' Királyi hadi seregekkel véres 's mindenkor heves veredésekre botosátkoznak. Aug. 9-én egy igen fontos tanyának tették magukat urává, a' melly 300 ember gyalogság, 100 ember dragonyos Mexicoból, 's 4 ágyú által védelmezett vala. A' Vice-Király egy hathatos hirdetményt botosított ki, mellyben minden a' Király hívségében maradt férfiakat a' fegyver-fogásra meghívott; nevezetesen abban a' következő szók: „Nem soká érkezendik ide az anyaországból egy hadi sereg, 's akkor mi ismét megtámadólag fogjuk a' dolgunkat folytatni. Addig én nem teszek egyebet annál, hogy az ezen roppant fő városhoz vezető utakat a' pártosok vakmerő próbatételeik ellen védelmezem.“ Ez a' hirdetés, úgy mond a' fellyebb említett irás, a' félelmet nem csak nem kevesítette, sőt még nevelte azt a' lakosokban.

A' New-Orleansből Dec. 10-én 1816-ban megérkezett tudósítások szerint Veracruz városa ismét a' Királyi seregek tsendes birtokában vagyon, és a' külföldi kereskedésnek hat hónapokig szabad bemenetele vagyon oda. De ezt a' szabadságot tsaknem senki sem használja, mivel a' szabad társaságból annyi rabló hajó kering miúntalan, hogy alig lehetséges vagy egy kereskedő hajónak is amoda béérkezni.

H a y t i.

Valamint Cristophnál, ki a' Sz. Domingo szigete északi részének Ura, (Lásd M. K. 15. Dar.) szinte úgy Petionnál is, a' ki a' sziget dél's napnyugot közt lévő részét Élő l ü l ő i névalatt (melly méltóságot nem rég' élete napjáig nyere) Reszpublikai mód szerint bírja, sikeretlenek voltak a' Frantzia Kormányshéktől oda küldetett biztosoknak alkudozásai. Mert ő is egy Nyilatkoztatást adott ki a' maglakó Városában Port-au-Princeben. minekutánna a' Frantzia biztosoktól elejébe terjesztett alkudozásbeli tizenkét feltételre illy rövid feleletet adott volna: „A' Hayti lakosok, szabadok és függetlenek kívánnak lenni; ugyan ezt én is kívánom, 's ő nekik kell is ilyanoknak maradniok. Ők semmiféle idegen segedelmet nem ohajtanak; tulajdon magok erejekkel fogják ők a' magok szabadságaikat oltalmazni.“ A' néphez bocsátott hirdetésében előforduló nevezetesebb kifejezések ezek: „Mi a' természetünk szerint való jussainkat fenn fogjuk tudni tartani minden vakmerő megtámadóink ellen. Nem egyebet fognak ők ezen a' szigeten találni, a' vérrel elegyes hamunál, kardnál 's a' rajtok bosszút álló levegőnél — mi meg fogjuk a' világnak mutatni, hogy inkább Országunk omladékaik alá temetjük magunkat, miúntsem hogy rabszolgaságra, akár melly kellemetes szinbe jelennjen is az meg, visszatérjünk. Azon időpontban, mellyben Európa azon emberi szeretetben ditsósséget keres, hogy tsak nyomát bagyja azon gyalázatos kereskedés-

nek (rabszolgavásárnak) hátra; a' midőn a' legpallérozottabb nemzetek az elnyomattás terhe alatt nyögők' kiszabadításán törekednek, mi fájdalommal látjuk, hogy a' keresztény Országloshékek még mindég olly principiumok mellett maradnak, a' mellyektől az igazság és emberi szeretet irtóznak. — Én a' magam kötelességemet megtettem, feleljetek meg ti is a' tiéteknek. Kólta' Nemzeti Palotában Port-au-Princeben Nov. 12-én 1816, Haytiak' függetlensége' 13-dik esztendejében.“

Aláírta: Petion.“

B. Inginac, Generális Secretárius.

Frantzia Ország.

A' múlt hónap' 20-án költ Párisi levelekből látjuk, hogy, a' már említett, költsönözés 13-án végképpen aláíratott legyen. Az ezen költsönadásban résztvevő Váltóházak ezek: Perregaux és Lafitte, Baguenault, Hottinger és Grosfenille, Párisban; Hope Amsterdamban; és Baring Londouban.

Kedden, az utolsó farsangon, úgy mint Febr. 18-án, az egész Királyi Familia, Orleans Hertzeggel egyetemben, (a' ki Londonból 14-én éjszaka Párisba megérkezett) a' Királynál ebédlett.

Lilléből írják, hogy az Elfoglaltó Ármada' jobb szárnyának külömbféle korpusai parantsolatot vettek, hogy készüljenek a' hazájokba való visszamenetelre. A' visszamenendő seregek' három negyed része gyalogságból, egy negyedrésze pedig lovasságból áll; az ágyúzó sereg még el nem fog távozni, kivéven annyit, a' mennyi egyegy elmenendő batallionokhoz tartozik.

Frantzia Országban, tsaknem mindent kezdett alább szállni a' gabona ára, mellynek Párisban is érzik valamennyire, a' kenyér árára való kedvező befolyását.

Febr. 15-dikén egy követségét fogadta

a' Király a' Képviselek Kamarájának, mely az Elfoglaló Armáda' megkissébbítettésér nek kieszközléséért való megköszönő irást nyújtott bé Ő Felségének. A' Király ekképpen válaszolt a' követségnek: „Nagyon szívemre hat a' Képviselek Kamarájának, az Urak által kijelentetett erántam való gondolkodása módja. Népem' hozzám való szeretetének jeleit gyakran tapasztaltam.... Végtére még is, szenvedéseinek enyhítése által, vissza fizethetem nékie azokat, és ezt mint életem' legboldogabb pontját, úgy betsülöm.“

Az Elfoglaló Armádához tartozó Cs. Kir. Austriai hadi seregek Fels. Császárijok születése napján fényesen innepelték, Febr. 12-én, a' magok szálló helyeiken. Generális Báró Senitzer meg hívta vala a' Strasburgi Prefektust, a' királyi oda való Lajtenantal egyetemben, ez innepre Hagenauba. A' Báró Úrnál voltak az őrző sereg tisztjei, a' frantzia tisztviselők, a' szolgálaton kívül lévő katona tisztek, és a' Hagenaui főbb rangú személyek egy nagy vendégeskedő mulatságnál hivatalosok. Ezen vendégségben a' Strasburgi Prefectus, Austriai Császárnak; Senitzer Generális pedig XVIII. Lajosnak 's a' K. FAMILIÁNAK EGÉSSÉGÉRT, elköszönték poharaikat. Colloredo Regementje' musikaló karja pedig az elköszöntések közben változtatva ezt musikalá: „Isten tartsa Ferentz Császárt,“ és ezt: Vive Henri IV., — Illyen innepések (úgymond a' Strasburgi Ujság levél) eléggé nyilvánosságos jelei annak, hogy mely közletről legyenek a' mi seregeink a' szövetséges seregekkel a' tökéletes egygyetértés által össze kötötte. Mindenütt a' szálló tanyáikon jeles summákkal adakoztak az Austriai Tisztek a' Polgármestereknek és Plébánosoknak, hogy azokat osztogassák el a' szegények között. Estve fényes maskarás bál adatott, a' mellyre számtalan vendégek megjelentek.

Szent Ilona.

Portsmouthba Febr. 15-én megérkezett a' maga, Isle de Francéba, Jó Reménység Cokára, Sz. Ilonába, és Ascensió Szigetébe tett újáról az Orontes nevű Fregát, Cochrané Kapitány alatt. Sz. Ilonát Jan. 4-én oda hagyta vala. Ezen a' fregáton vissza jött a' Lengyel Oberster Piontowsky, a' ki, mint említettük, Capba küldetett vala, onnét pedig az oda való Kormányozó Lord Somersét rendeléséből ezen a' fregáton Európa felé elindult. Eppen a' mikor Orontes Capot oda hagyná, Las Cases a' fiával egygyütt érkezett meg oda. Úgy látszik, hogy Las Cases szántsándékkal vette légyen a' Sz. Ilonán megsejditett, 's leveleinkből tudva lévő, titkos levelezést munkába, hogy a' szigetről való elmenésre jó módot találjon. Elmenetelekor bútsut sem vett Bonapartétól, sőt hallani sem akart többé valamit felőle. Bonaparténak koránt sem járt jó egészsége akkor. Minden módon megtartja a' maga feleskedő elhatározását, hogy a' kiszabott határára túl éppen ki se lépjen inkább, mintsem hogy olyankor mindég egy Anglus tiszter, mint kísérőt, lásson maga mellett. Ezen okból igen kevés mozgást teszen, a' mi, az Orvosok kinyilatkoztatása szerént, az é egészségére nézve, igen rossz következéseket vonhat maga után.

H i r a d á s.

A' következendő Czím alatt: Constitutio Rei Urharies Regni Hungariae, Opera et Studio Caroli Pauly ad Excelsam Cancellariam Regiam Rungarico aulicam Concipistae aulici Viennae 1817. Tomi II. készült munka a' napokban a' prés alól ki jöven, ezennel jelentetik, hogy a' T. előfizető Urak példányaikat által vehetik távul léteben pedig ez iránt szükséges rendeléseket tethetnek. Találtatik ezen munka Bétsben a' Szerzőnél (Mölkerhof Nro. 111) és T. Gyurkovits Mátyás Udvari Agens Úrnál Shhauffler utzában Nro. 9. Nem különben Pesten Eggenberger József Könyváros úrnál, és közönségesen minden Könyvárosoknál, a' kik ezen munkát magoknak megszerzették. Mostani ára 18 fl. V. Cz. Bétsben Mart. 1. napján 1817.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pestről. Febr. 26-dikén. Budán a Kir. Vár Templomában Febr. 20-án tartatott boldogült II. József Császárnak emlékeztetése a szokott Halotti Mise, mellyen Ő Cs. Kir. Fő Hertzegsége az Ország Nádor-Ispánya; Ferdinand Kir. Fő Hertzeg Magyar Ország Hadi Kormányozója, a Fő Papsággal, Generálissággal, Titkos Tanácsokkal, a Fő Dicasteriumokkal, és számos Fő Nemességgel jelen voltak. A Misét tartotta Méltós. Kovalik János Tribunális Püspök, Gen. Vicarius. Ezen halotti tisztelet Buda és Pest lakosiban, sok és nagy emlékezteteket újít-meg; minthogy a két város maga nagyobbodását, szépülését, s boldogulását azon bölts Felsőnek köszöni. —

Keszthelyről. Ő Cs. Kir. Felsőségének, a most ditsősége sem uralkodó Fejedelmünknek örvendetes születése napját és házassága emlékeztetést hazánkban is Keszthelyen oly módon innepelték, melly a mélységes tiszteletnek, és jobbagyi hívségnek emlékeztetes példája. Febr. 12-dikét előző estve tudniillik, a Premonstratensisek klostromá szálájában Filozófiát tanuló Ifjúság egy nézőjátékot adott illy nevezet alatt: A két Nevelő, mellynek kezdetén az esméretes ének: Isten tartsd meg Ferentz Császárt, elénekelte. Maga az innep 12-dikén, Fő Tiszt. Ruszek József Apátur és Plébánus úr által tartatott. Nagy Misével kezdődött, mellyen a köz népen kívül jelen voltak, a Mélt. Uraságnak Gazdaságbeli és Törvényes Directiója, a Georgiconnak, a Filozófiai Lyceumnak, a Kir. Gynnaziumnak, és a Nemzeti Oskoláknak, Tanítói, és Tanulói, és az összejűlt Vendégek, példás áhítottsággal. A Mise után a Georgiconnak nagy szálájában Declamatorium tartatott, mellyet nem tsak a szomszédból oda gyűlekezett Tudósok, és nevezetes Poéták,

hanem különösen Mélt. Fáy Barabás Udvari Tanácsos Úr, N. Szala Vármegyében lévő Kir. Commissarius, és Nagyságos Szegedi Ferentz Cs. Kir. Kamrás Úr Ns. Szala Vármegyének Vice - Ispánnya is meg tiszteltek, különös diszére szolgált jelenléteikkel.

Ezen Declamatoriumban először is fellépett Liebhald Julius úr, mostani Archon, és helyes deák beszédben előadta a Declamatorium szélját, elintéztetése módját, s annak a mai innepre való alkalmaztatását. Ezután Jánosy József úr, a Mathematicai Tudományok Tanítója deák beszédet tartott Ő Cs. K. Felsőge ritka erköltseiről, s ditsőséges tetteiről, és az alattvalóknak eránta való kötelességeikről. Azután a Georgiconi Practicánsok és a többi Tanulók által részint versekben részint folyóbeszédben készített sok munkák közül, némelleyek felmondattak; nevezetesen Komjathy Mihály Szabolcs Vármegyéből a Pristaldeumnak Stipendiatusa Magyar Versezetet; Gertinger Adolf Eperjesi fi, Gazdaságbeli Practicans, Német Versezetet; Nagy Jós., Nagy-Váradí fi, Gazdaságbeli Practicans Magyar Beszédet; az itt tanuló Leo és Ernest Festetits Grófok Német Versezetet; Németh Péter, Szala V. gyei, a Filozófiának Tanulója, Deák Versezetet mondottak fel. Azonközben pedig e kettős innepre készült ditséret Énekek musikával adattak elő; a Magyar ugyan Fő Tiszt. Ruszek Apátur, a másikat Németet pedig T. Ásboth János a Méltós. Gróf Jóságainak Prefektusa és Directora készítette. Minthogy pedig ezt a hazafui innepet a jelenlévő Tudósok egyszersmind a Hazai Musák innepére is teenni kívánták, ez innepre készített Versezeteiknek egy részét felolvasták a Tudós Versszerző Tek. Horváth Ádám, és ama nevezetes Magyar Versszerzőné Ns. Takáts Judith Kisasszony. Némelley távollévók

munkáik is olvastattak fel. A' Declamatoriumnak, és a' délelőtti inneptartásnak bérekesztésére ismét azon Ének: Isten tartsd meg Ferentz Császárt, Magyar nyelven elénekeltetett.

Délután a' Georgiconnak Fás-Füvészkertjében egy kellemetes tájon, Tek. Kisfaludy Sándor, Berzsényi Dániel, Horváth Ádám, és T. Takáts Judith Kisasszony, úgy mint az innepen jelenlévő Magyar Poéták, ama nagy emlékezetű Gyöngyösy István hajdani Versszerzőnk tiszteletére egy Berkenye fát ültettek, 's kétfelől melleje olly déli tartománybeli fákat, mellyek ritkaságokra, és gyümölcsöknek szépségére nézve igen nevezetesek; melly közben Tek. Horváth Ádám úr egy ez alkalmatosságra készített Pásztori Verzetét felolvasta. Estve a' Premonstratensis Urak szalájában Muzsikás Múlatrág tartatott, mellyben Mezner és Stansits Normális Iskolai Tanítók, Obermayer az Erdőszeget Tanító, és Lucam Gazdaságbeli Practicans, az eljádzott Concertjéik által a' hallgatóknak tetszését megnyerték. Bérekesztette ezen mulatságot ó Felségére mondott ének, német nyelven.

Egy illy örvedetes napnak jó tetemények által is való jelesítésére, 4,500 forintok szereztettek, mellyekből 2,000 fl. a' Magyar Invalidusok számára; 2000 fl. a' szegények e' szűk időben való segítettésére; 's 500 fl. azon Tanulók felserkentésére, kik ezen nap' ditsőítésében munkásságok által részesek valának, rendeltettek.

Unghvár Febr. 15-dikén: — Minthogy Méltóságos Nagy Lónyai, Lónyay Gábor Cs. K. Kamarás, Sz. István Rendjének Vitéze, Nemes Unghvármegyének Fő Ispányi Administrator Ur Ó Nagysága Tites, Nemes Rendekkel egyetemben itten Unghvárt több napok alatt közgyűléseket tartott: ahhoz képest ezen alkalmatossággal Fels. Urunknak születése napja e' holnap 12-ikén igen

jeles, és különös tisztelettel szenteltetett meg.

Ugyan is ezen fényes napnak első estvéjén az egész város ki volt világosittatva; különösen pedig az új Vármegeye épület fen tisztelt Administrator Ur Ó Nagysága, a' Püspöki Residentziát a' kinevezett, és már itten lakozó Püspök, Méltóságos Pótsy Sándor Ur Ó Nagysága igen gyönyörűen ki világosították, nem különben a' vár, mellyben nevendék Papság vagyon, a' Semináriumbeli Igazgató Fő Tisztelendő Tabakovits Mihály Kanonok Ur által, Gymnasium, Director T. Fekete Imre Assessor Ur által, a' mellyen is ezen vers szemléltetett: *Nate Diis, Pylios vivas Francisce per annos!!!* az Orosz Parochialis ház, a' melly egy magas dombon áll, Tisztelendő Lyachovits János Esperest, és Plébánus Ur által, a' Deák szertartású Plébánia, és a' templomnak a' tornya, a' Görög szentegyház, és a' tornya, a' Reformatusok templomjok, és a' torony, felette szépen ki voltak fényeltelve, sőt a' 'Siok' Sinagógájok sem marad'ki ezen tisztelet tételből.

Más nap reggeli 9. órákor öszve jöven a' Deák szertartású Plébánia templomába a' T. Nemes Státusok, és Rendek a' feletsztelt Administrator Ur Ó Nagysága vezérlése alatt, a' Kamarabeli Tiszt Urak, és Bányászok a' Hegyi Biróval T. Rözner Ferentz Úrral, T. Groszsmidt János Prefectus Ur vezérlése alatt, az itt kvártelőző katonaság egész parádében, a' tanuló ifjuság, Director-és Professorokkal együtt, és más minden renden lévő Keresztény lelkek Felséges Királyunk hosszas, és boldog életéért a' Menyeknek Urához egész Mise alatt foházkodtak. Az Isteni szolgálatnak megtételére a' Fő Esperest Betsy Ferentz Kanonok Ur ithon nem létében a' Vice-Esperest Tisztelendő Zsigray Pál Dobóruszki Plébánus Ur vala kirendelve, de ez azon kötelességét Felső Domonyi Plébánusnak, T. Arvay Pál Úrnak engedte által; maga a' Vice Esperest Ur, és a' Gymnasiumbeli

Exhortator T. Papp Antal Úr a' Kis Oltároknál ugyan azon időben kis Misét szolgálván; a' Misének minden jelesebb részre a' kiszegezett mozsár ágyúk durrogatának.

Ugyan azon egy órában a' Püspökség templomában Fő-Tisztelendő Tarkovits Gergely Kanonok és Generalis Vicarius Úr, és az Orosz Plebánia templomában Tisztelendő Lyachovits Janos Esperest Úr, Liturgiákat szolgáltának.

Délben Meltóságos Administrator Úr Ó Nagysága az Uraságokat, és Tiszt Urakat méltóztatott megvendégelni, a' hol is több mint 30 Úri személyek ebédeltek, a' poharak Felséges Urunknak egészségéért és Nádor Ispány Ó Fő Hertzegségének egészségéért üresítetttek.

Az idő is némünémüképpen látszatott ezen napnak ünnepit-jellessé tenni azáltal, hogy ámbár éjjel egy kevéssé esőzött is, de reggelre kelvén, kitisztult, és egész nap szép tiszta idő vála, a' honnan ide illek ama Virgilius verse:

Nocte pluit tota, rediunt spectacula mane:
Divisam Imperium cum Iove Caesar habet.
H i r d e t e s .

A' Császári Királyi Privilegiált Komáromi Assecurans Társaság, a' maga öszve állásának idejétől az az, 1807-dik Esztendő-től fogva, a' kúrnyulállásokhoz képest hol nagyobb hol kissébb előmenetellel a' maga foglalatosságait folytatván mind ez ideig a' maga lételet fenntartotta: most midőn már az áldott Békesség a' Kereskedésre nézve is minden felőljobb reménységgel kétséget, annak elő mozditására ez előtt ugyan 200.000, most pedig 240.000 Cassa fundusa mellett, a' Tiszán, Dráván Eszekig, és a' Dunán egy felől Mosonyig, más felől pedig Bétsig, a' Szávan Sziszkáig és a' Kúlpán felső Kálótzáig fel 's alá járó üres és megterhelt Hajókat, a' ki dolgozott

Tariffa szerént Mártzius 1-ső Napjától fogva November utolsó Napjáig, Statiokról statiokra, 30,000 forintokig assecurálatni fogja. —

Mellyre nézve a' mely Speculans Urak, a' fenn említett vízekén Hajoikat, és azokba rakatott Gabona, vagy akár minémű javaikat assecurálatni kívánják, akár a' Császári Királyi Privileg. Assecurans Társaság Directiójaóal Komáromban akár pedig annak Biztosainál n. m.:

Török Becsén Tit. Dersanich Miklós
Bajan Titt. Kólintsits József,
vagyis Kolmugich
Budán Titt. László Ferentz
Győrben Titt. Purgl János, és
Mosonyon Titt. Redl Fülep Uraknál, személyesen, avagy Postán Francón erga Recepisse jelentést tenni ne terheltessenek: melly alkalmatossággal a' Hajónak Kemény, vagy Lágý fa vóltát, és azon lévő Kormányosnak, és két Hajós Legénynek neveit, a' Gabonának mind in Specifico, mind pedig Summába az árrát, és Speciessét a' lehetőségig; úgy az assecurálandó summát, Hajó indulásának napját, óráját, és azt, honnan, és meddig kívántatik az assecurálatás tétettetni, — Szükséges leszen a' Levellen fel jegyezni. —

A' midőn ezen a' Kereskedésre nézve, hasznos végzés által, az egygyenként való Kereskedő Uraknak Boldogságok megfundáldók: ezen Császári Királyi Priv. Assecurans Társaság hízelkedik magának azzal, hogy ezen Tudósítás a' maga czelját a' legkissébb részbe is el nem hibázhatja; sőt ez által jövedőre még több, nevezetesebb, és kedvezőbb hasznokkal és bizonyosan díszkedhetik. — Kólt. Riv. Komáromban Febr. 6-dikán 1817.

A' Cs. Kir. Privilegiált
Komáromi Assecurans
Társaság' Directiója.

Mart. 4-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 386 — forintot.
Mart. 5 dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 382 3/8 — forintot.
Mart. 6-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 384 — forintot.